TÒA ÁN NHÂN DÂN **KHU VỰC 8** TỈNH QUẢNG TRỊ Số: **03**/2026/QĐST-DS	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc** *Quảng Trị, ngày 10 tháng 7 năm 2026*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 8 - QUẢNG TRỊ

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Phượng.

Thư ký phiên họp: Ông Lê Thanh Tuấn.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8 - Quảng Trị tham gia phiên họp: Bà Đặng Thúy Nhung - Kiểm sát viên.

Ngày 10 tháng 7 năm 2026, tại Hội trường Tòa án nhân dân khu vực 8 - Quảng Trị mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 112/2026/TLST - VDS ngày 01 tháng 6 năm 2026 về việc "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 03/2026/QĐST-DS ngày 30 tháng 6 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: bà Trương Thị C, sinh năm 1949;

Địa chỉ: thôn M, xã C, tỉnh Quảng Trị. Vắng mặt.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong việc dân sự: anh Trương Hữu V, sinh ngày 23/01/1997;

Địa chỉ: thôn M, xã C, tỉnh Quảng Trị. Vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự về việc "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" đề ngày 07/5/2026 và tại phiên họp, người yêu cầu bà Trương Thị C trình bày:

Bà Trương Thị C và ông Trương Hữu Th (đã chết) là vợ chồng. Trong quá trình hôn nhân, có con chung là Trương Hữu V, sinh ngày 23/01/1997, địa chỉ: thôn Mai Xá, xã Cửa Việt, tỉnh Quảng Trị. Ông Trương Hữu Th trước đây là người tham gia kháng chiến, do hậu quả từ chất độc hóa học của Mỹ sử dụng trong chiến tranh Việt Nam nên anh Trương Hữu V từ khi sinh ra đã bị khuyết tật bẩm sinh, hội chứng Down/Động kinh, trí lực không bình thường, mọi sinh hoạt phụ thuộc vào gia đình, không có khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của mình. Tại Quyết định 1130/QĐ-UB ngày 10/5/2004

của Uỷ ban nhân dân huyện Gio Linh (nay là Uỷ ban nhân dân xã Gio Linh), tỉnh Quảng Trị đã trợ cấp đối với con đẻ của người trực tiếp tham gia kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học do Mỹ sử dụng trong chiến tranh Việt Nam. Tình trạng của anh Trương Hữu V không có sự thay đổi từ đó cho đến nay. Vì vậy, để có căn cứ đảm bảo trong việc thực hiện một số thủ tục pháp lý, bà Trương Thị C làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Trương Hữu V là người mất năng lực hành vi dân sự và có đơn đề nghị Tòa án trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với anh V.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan anh Trương Hữu V không có ý kiến gì.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8 - Quảng Trị phát biểu ý kiến:

- Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán giải quyết việc dân sự, Thư ký phiên họp: đã tuân theo đúng quy định về thẩm quyền, xác định đúng tư cách những người tham gia tố tụng, đúng trình tự xử lý đơn, trình tự tiến hành phiên họp được quy định tại các Điều 27, 35, 68, 363, 365 và Điều 369 Bộ luật tố tụng Dân sự.

- Ý kiến về việc giải quyết việc dân sự: Trên cơ sở nội dung yêu cầu của bà Trương Thị C, các tài liệu có trong hồ sơ về quá trình quản lý sức khỏe và tình trạng sức khỏe, hồ sơ sức khỏe của Trương Hữu V, cùng bản nhận xét của 02 hàng xóm, phù hợp với Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 1431/KLGĐ ngày 24/6/2026 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực miền Trung kết luận: "Trương Hữu V tại thời điểm hiện tại, theo tiêu chuẩn y học: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng (F72-ICD10) + Động kinh đã ổn định (G40-ICD-10)/Hội chứng Down (Q90-ICD-10). Về năng lực hành vi dân sự: Mất khả năng nhận thức, làm chủ hành vi." Căn cứ khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39, Điều 149, điểm d khoản 2 Điều 366, Điều 367, 369, 370, 372 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật Dân sự; khoản 2 Điều 12, Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Trương Thị C: tuyên bố anh Trương Hữu V là người mất năng lực hành vi dân sự; Đề nghị xác định bà Trương Thị C là giám hộ đương nhiên của anh Trương Hữu V theo quy định tại Điều 46, 47, 48, 49 và khoản 3 Điều 53 Bộ luật Dân sự; Về lệ phí: Bà Trương Thị C là người cao tuổi, gia đình thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo nên không phải nộp lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 8 - Quảng Trị nhận định:

[1] *Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết của Tòa án:* Bà Trương Thị C có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Trương Hữu V, sinh ngày 23/01/1997 là người mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự xác định đây là quan hệ pháp luật việc dân sự "*Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*", thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án. Anh Trương Hữu V có nơi cư trú tại thôn Mai Xá, xã Cửa Việt, tỉnh Quảng Trị nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân

dân khu vực 8 - Quảng Trị theo quy định tại Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự 2015 được sửa đổi, bổ sung năm 2025.

[2] *Về nội dung*: Căn cứ nội dung người yêu cầu bà Trương Thị C cung cấp, trình bày, cùng các tài liệu có trong hồ sơ vụ việc và Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu đối với anh Trương Hữu V, có đủ cơ sở xác định: Anh Trương Hữu V, sinh ngày 23/01/1997, địa chỉ: thôn Mai Xá, xã Cửa Việt, tỉnh Quảng Trị là con đẻ của bà Trương Thị C và ông Trương Hữu Th (đã chết). Ông Thắng đã từng tham gia kháng chiến, nhiễm chất độc hóa học của Mỹ sử dụng trong chiến tranh Việt Nam nên anh V từ khi sinh ra đã bị khuyết tật bẩm sinh, hội chứng Down/Động kinh, trí lực không bình thường, mọi sinh hoạt phụ thuộc vào gia đình, không có khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của mình; Uỷ ban nhân dân huyện Gio Linh (nay là UBND xã Gio Linh), tỉnh Quảng Trị đã trợ cấp đối với con đẻ của người trực tiếp tham gia kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học do Mỹ sử dụng trong chiến tranh Việt Nam theo Quyết định 1130/QĐ-UB ngày 10/5/2004, trợ cấp được tiếp tục cho đến nay. Những nội dung này phù hợp với báo cáo tình hình sức khỏe của anh Trương Hữu V và lời xác nhận của những hàng xóm sinh sống gần nhà anh V. Đồng thời, tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 1431/KLGĐ ngày 24/6/2026 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền Trung kết luận: "Trương Hữu V thời điểm hiện tại: a. Kết luận theo tiêu chuẩn y học: Chậm phát triển tâm thần nặng (F72-ICD-10) + Động kinh (đã ổn định) (G40-ICD-10)/Hội chứng Down (Q90-ICD-10). b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Mất khả năng nhận thức, làm chủ hành vi". Như vậy, có đủ căn cứ để tuyên bố anh Trương Hữu V là người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại Điều 22 Bộ luật Dân sự.

Về xác định người giám hộ và xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ: Bà Trương Thị C là mẹ đẻ, ông Trương Hữu Th bố đẻ (đã chết năm 2003) của anh Trương Hữu V. Anh V chưa có vợ, con. Bà Cho là người có đầy đủ điều kiện quy định tại Điều 49 Bộ luật Dân sự. Vì vậy, căn cứ Điều 46, 47, 48, 49 và khoản 3 Điều 53 Bộ luật Dân sự, xác định bà Trương Thị C là người giám hộ đương nhiên của anh Trương Hữu V. Bà Trương Thị C có quyền, nghĩa vụ của người giám hộ đối với người được giám hộ mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại các Điều 57, 58 và Điều 59 Bộ luật Dân sự.

[3] *Về lệ phí*: Bà Trương Thị C là người cao tuổi, gia đình thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo theo Giấy chứng nhận hộ nghèo, hộ cận nghèo số 0177/GCN-HN.HCN ngày 28/01/2026 của Uỷ ban nhân dân xã Cửa Việt, tỉnh Quảng Trị, bà Cho có Đơn xin miễn nộp lệ phí hợp lệ nên thuộc trường hợp không phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, 369, 370, 371, 372, 376, 377 và Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự 2015; khoản 2 Điều 1 Luật số 85/2025/QH15 ngày 25/6/2026 sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ luật Tố tụng dân

sự, Luật Tố tụng hành chính, Luật Tư pháp người chưa thành niên, Luật phá sản và Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án; Điều 22, 46, 47, 48, 49, 53, 57, 58, 59 Bộ luật Dân sự; khoản 2 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án:

1. Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Trương Thị C: Tuyên bố anh Trương Hữu V, sinh ngày 23/01/1997, địa chỉ: thôn Mai Xá, xã Cửa Việt, tỉnh Quảng Trị là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về xác định người giám hộ: bà Trương Thị C là người giám hộ đương nhiên của anh Trương Hữu V.

3. Bà Trương Thị C có quyền, nghĩa vụ của người giám hộ đối với người được giám hộ là người mất năng lực hành vi dân sự theo quy định của pháp luật.

4. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Trương Thị C không phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

5. Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự không có mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày, tính từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân khu vực 8, tỉnh Quảng Trị có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- VKSND khu vực 8 - Quảng Trị;
- TAND, VKSND tỉnh Quảng Trị;
- THADS tỉnh Quảng Trị;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Thu Phượng